

Bilaga

11.11.2020

VN/25362/2020

Myndighetssamarbetet vid bekämpningen av coronavirusepidemin vid gränsövergångsställena hösten 2020
Hälsomyndigheternas befogenheter och roller mot bakgrund av den gällande lagstiftningen
Institutet för hälsa och välfärd (THL)
Stödning och expertis

Enligt 7 § i lagen om smittsamma sjukdomar är Institutet för hälsa och välfärd (THL) nationell sakkunnigmyndighet för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, som med sin sakkunskap stöder social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverken, upprätthåller rikstäckande epidemiologiska uppföljningssystem för bekämpningen av smittsamma sjukdomar samt styr och stöder bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunerna, samkommunerna för sjukvårdsdistrikten och verksamheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården.

THL:s uppgift är således att med stöd av sin sakkunskap ansvara för bedömningen av de risker för smittsamma sjukdomar som inkommer till Finland, medför och för att stödja och ge anvisningar om de övriga hälsovårdsmyndigheternas åtgärder som krävs på grund av dessa risker. THL ska producera information om hur allvarliga riskerna är och om de kan variera samt bedöma behoven av åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar och kriterierna för en medicinsk bedömning som ska tillämpas när man överväger olika åtgärder i enskilda situationer.

I praktiken betyder detta att man i fråga om de som anländer till Finland ska bedöma vilka de avgångsländer är för vilka man bör vidta striktare åtgärder för att begränsa en smittsam sjukdom, som till exempel att testa de som anländer till Finland eller vidta olika karantänåtgärder. Det förutsätts också att det ges anvisningar och rekommendationer om de åtgärder som behöver vidtas vid gränsövergång i olika risksituationer.

De lagstadgade åtgärderna baserar sig i huvudsak på frivillig testning, men ibland också på obligatorisk testning, samt på spårning av konstaterade smittfall och karantän och isolering. De övriga åtgärderna baserar sig på anvisningar, till exempel rekommendation om frivillig karantän och andra rekommendationer för att förebygga smittspridning. För varje åtgärd ska det fastställas kriterier så att man kan bedöma i vilka situationer åtgärden ska användas.

De övriga hälsomyndigheterna, dvs. regionförvaltningsverken, sjukvårdsdistrikten och de andra samkommunerna och kommunerna, tillämpar denna anvisning och dessa rekommendationer i den verksamhet som hör till deras behörighet.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

Regionförvaltningsverk

Övervakning och bestämmelser

I enlighet med 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar är det regionförvaltningsverket som samordnar och övervakar bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Regionförvaltningsverket övervakar att bekämpningsarbetet genomförs i enlighet med bestämmelserna.

Till verkets behörighet hör dessutom att fatta vissa beslut. Med stöd av 15 § kan regionförvaltningsverket förordna om hälsokontroll av personer som vistas på en ort eller på vissa arbetsplatser, i vissa inrättningar, i färdmedel eller på liknande ställen inom dess verksamhetsområde, om undersökningen behövs för att förhindra att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids. Vidare kan regionförvaltningsverket med stöd av 16 § besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroller, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Regionförvaltningsverkets huvudsakliga uppgift är alltså att övervaka att sjukvårdsdistrikten och samkommunerna och kommunerna fullgör de skyldigheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar som gäller att bekämpa smittsamma sjukdomar vid gränsövergångsställena i enlighet med THL:s innehållsstyrning. Regionförvaltningsverket är inte den myndighet som styr själva innehållet i bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Till tillsynsskyldigheterna hör däremot att styra tillsynsobjekten överensstämmelse med kraven i lagstiftningen, rättspraxisen och THL:s innehållsstyrning. Bestämmelserna gäller också innehållet i annan tillämplig social- och hälsovårdslagstiftning.

Verkets behörighet innefattar också att fatta beslut om testning på gränsövergångsställena ifall de lagstadgade förutsättningarna för beslutet uppfylls. Om kommunen eller samkommunen inte ordnar testning och verket på basis av THL:s anvisningar bedömer att testningen behövs, kan verket förordna att testning ska ordnas. Om det i enskilda fall är nödvändigt kan verket dessutom förordna att testningen är obligatorisk och att personen i fråga måste testas.

Kommuner och sjukvårdsdistrikt

Sjukvårdsdistriktet svarar för att precisera den epidemiologiska lägesbilden i området och dra slutsatser om den utifrån THL:s information och anvisningar. Sjukvårdsdistriktet ska utgående från lägesbilden ge kommunerna inom sitt område närmare anvisningar om åtgärdernas innehåll och genomföra åtgärderna enligt en arbetsfördelning som avtalas med kommunerna. Sjukvårdsdistriktet ska också tillämpa sin sakkunskap för att se till att åtgärderna för att bekämpa smittsamma sjukdomar inom sitt område är innehållsmässigt förenliga.

Kommunen ansvarar i sitt område för att de konkreta åtgärderna vid gränsövergångsstället organiseraras och genomförs i enlighet med lagstiftningen, THL:s lagbaserade innehållsstyrning och kommunens lagbaserade bedömning. Kommunen ska avtala med sjukvårdsdistriktet om eventuellt samarbete och samordningen av verksamheten. Det kan till exempel avtalas om att sjukvårdsdistriktet ska delta i genomförandet av de åtgärder som anges nedan.

Den personkrets som de fortsatta åtgärderna ska omfatta (t.ex. eventuella skyldigheter i fråga om karantän eller isolering) bestäms i de enskilda fallen i enlighet med lagstiftningen gällande ordnandet av den offentliga hälso- och sjukvården.

Förebyggande arbete för bekämpning av smittsamma sjukdomar

Enligt 9 § i lagen är det kommunen som i huvudsak ansvarar för förebyggandet av smittsamma sjukdomar. Till denna uppgift hör bland annat att i det egna området ge befolkningen allmän information och allmänna anvisningar och att, vid tillämpning av åtgärder enligt lagen, ge befolkningen och övriga aktörer närmare anvisningar om innehållet. Uppgiften innefattar också att producera information och att dela ut den vid gränsövergångsställena.

Organisering av testning

Med stöd av 14 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan ett kommunalt organ eller en av organet utsedd yrkesutbildad person besluta att det ska ordnas testning för coronaviruset i kommunen för de som anländer till Finland. Detta gäller endast frivillig testning.

Kommunen ska även ordna de hälsokontroller som regionförvaltningsverket eventuellt förordnar i enlighet med 15 § i lagen och utföra de hälsokontroller som verket eventuellt förordnar med stöd av 16 § i lagen.

Spårning

Den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska med stöd av 23 § i lagen om smittsamma sjukdomar utreda lokala epidemier och spåra smittan.

Den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar styr utredningen av epidemier och smittspårningen inom samkommunen för sjukvårdsdistriktet samt utför utredning av en utbredd epidemi i samarbete med kommunerna.

Karantän

Om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och om sjukdomsspridningen inte kan förhindras på något annat sätt, kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare i tjänsteförhållande som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta enligt 60 § i lagen om smittsamma sjukdomar att en person ska hållas i karantän i högst en månad. Beslut om karantän kan meddelas den som konstaterats eller med fog misstänks ha utsatts för en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. Varje person ska ges ett individuellt beslut om karantän som innehåller en besvärsanvisning.

Isolering

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta att den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska hållas isolerad vid en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården i högst två månader, om risken för att sjukdomen ska spridas är uppenbar och sjukdomsspridning inte kan förhindras med hjälp av andra åtgärder. Den läkare som meddelat beslutet ska ge den som ska isoleras och den personal som ska vårda honom eller henne nödvändiga anvisningar för hur smittspridning kan förebyggas.

I enlighet med bestämmelserna om handräckning i 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar har polisen, räddningsmyndigheter och försvarsmakten möjlighet att ge kommunen eller sjukvårdsdistriktet handräckning vid genomförandet av åtgärder. Gränsbevakningsväsendet kan ge statliga myndigheter handräckning.